

A MAGYAR ÖKOSZOCIÁLIS FÓRUM
EURÓPAI KOMMUNIKÁCIÓS INTÉZET
(MÖF-EKI)

TÁJRODALMI SZERZET
3. kötet

Sorozatszerkesztők
Dulai Sándor és Győri-Nagy Sándor

Borókamese

KÉPTELEN (FEL)OLVASÓKÖNYV
FIÚKNAK, LÁNYOKNAK, APÁKNAK, ANYÁKNAK

A
MAKK

MAGYAR ANYANYELV- ÉS KULTÚRA-TULAJDONOSOK KÖZÖSSÉGE
gyermekes tagjainak 2024 karácsonyára

ÍRTA, SZERKESZTETTE
©GYŐRI-NAGY SÁNDOR

ISBN 978-963-87931-7-1

Kiskunmajsa – Csömör
2024

Könyv formában megjelenik 2025. elején
HERMÁNYOS MÁRIA szerkesztésében
(MAKK)

<https://moef.hu/mof-eki/makk/index.html>

(Másolható, továbbküldhető!)

1_A körúszdi hercegisasszony

Ez a mese még akkor kött, amikor Körúszd városkát olyan vizek kerítették, hogy csak körbeúszni lehetett. Úszkáltak is abban mindenféle halak: dundi pontyok, csillámló napkárászok, fűrge csíkok. Lomha teknőcök evickéltek a sekély sikátorokban. A hullámokon vadrécék ringatóztak, vöcskők buktak alá s fel. Néha hattyak hajóztak a kékes-zöld vizeken, hátukon szállítva fáradt kicsinyeiket. Mert biza' nem volt egyszerű körülúszni Körúszdot. Bár a város aprócska volt, a vizei végtelenek.

Akkor még tudták az emberek, hogy a víz véd is: nemcsak vedelni lehet, vagy vödörrel meregetni. Körúszdot pedig védeni kellett. A közepén várkastély állott, amelynek tornyaiból lándzsás őrök kémlelték a vizet: nem jelenik-e meg rajta ellenséges gálya. No, nem a város alól, a búzaringató földekről vártak ellenséges hajókat, mert ott a körúszdiak éléskamrája volt. Inkább a nagyobb és még nagyobb folyókról, amelyekkel a körúszdi vizek akkor még úgy kapcsolódtak össze, mint a kislányok tavaszi nyakláncában az összedugdosott gyermekláncfű szemek.

De gálya helyett gólya jött, az is tavasszal, hogy megigazgassa tavalyi fészket az ezüstnyár-csonkon. Meg, hogy kilakoltassa gallyai közül a készre rászoruló, belefészkelődött, csiricsaré verébhadat, mire a párja is hazaér Körúszdba, s mehetnek együtt békászni, siklókat fogni a naptükrös vizekre. A várkastélyra ügyet se vetettek, mert elég volt nekik a maguk dolga. Különösen, amikor a falánk fiókák kikeltek. Amúgy se mindig látszott ki a kastély a párákból. Nem is sejtették, hogy ott a Vándorkirály lakik. Csak a lányát ismerték, aki olyan szép volt, hogy a napra lehetett nézni, de rája nem!

A körúszdi köznép csak Rétalji Hercegisasszonynak emlegette, mert naponta lejárt a vízparti lankákra pitypangot gyűjteni, nyakláncot fűzni. Ám a tavaszok gyorsan elmúltak, s velük a gyermekláncfű sárga virágai. El is unta magát egyedül. A gyerekek kerülték, ki tudja miért. Talán, mert titkok lebegtek körül a messziről jött szülőket. S akiket titkok öveznek, azokról könnyen mondanak rosszat. Irigyelték a kastélyt meg a királyságot, noha maguk mit se kezdhettek volna vele. És irigyelték a leányka szépségét, rátartinak mondták. De csak egymás közt, mert ha meghallotta volna, le is csapatta volna mindük fejét az apjával. Aki, melleleg, ilyesmit nem szívesen mívelt, ám a lánya kedvéért mindenre hajlandó volt, annyira szerette.

Így észrevétlen el is kapatta. Elkényesedett a hercegisasszony, de olyannyira, hogy most már ezért sem akadt játszópajtása Körúszdban. Kedveszegetten járta a vízpartokat, üres szemekkel bámulta a fogócskázó vízicsibéket, a vadkacsamamákat, amint kanyargó sorokban vezetgették a fodrozó vizen a foltoshátú kacsafiakat. Ha lehet, mindettől még jobban elszomorodott, és duzzogva indult haza, hogy legalább valakinek keserűséget okozhasson.

Apja már unszolgatta az anyját, hogy adná férjhez a lányt, mert senki se lelheti kedvét. Hátha a férje földeríti. Kihirdették szerte a környéken, hogy eladó a körúszdi hercegisasszony. Vártak egy napot, kettőt, majd hármat. Vártak egy hetet, egy hónapot, egy egész esztendő. Senki se jött. Pedig lakott arrafelé is jóra való, dolgos legény elég. Ám azok mosolygós, kedves feleségre vágytak, akik finom ebédet főznek, dalolva mosnak, takarítanak a házban, és engedelmes, jóra való gyerekeket szülnek.

Így aztán nem maradt más, a hercegisasszony elhatározta: ha már senkinek se kell, legalább megokosodik. Ezután mindig egy könyvvel a hóna alatt ballagott ki a vízpart menti nádas hűvösébe, s reggeltől estig olvasott. Már nem gyönyörködött a karcsú nádak zenéjében, a gólyákban sem, akik

már a kicsinyeiket tanígtatták békászni a tocsogókban, vagy a szöcskészni a réti virágok közt. Ügyet se vetett rájuk. Csak olvasott és olvasott. Ő akart a legokosabb is lenni kerek e világon. Ő, egyedül.

Egyszer, ahogy így töltekezett okossággal, arra riadt, hogy eső esik. Felhő ugyan nem volt a szikrázó kék egekben sehol, mégis kövér vízcseppek zuhogtak a könyve lapjaira. Tűnődve hajolt ismét az ázott betűk fölé, hogy továbbolvasson, de újra csak hatalmas cseppekben záporozott az eső. Most már ingerülten pattant föl ültéből, és sötét szemekkel meredt a mosolygó kék végtelenbe: mi ez? Már a békességes természet is vele incselkedik?! Legalább hagyná meg egyetlen örömét, hogy magát tudhassa a legokosabbnak mindenki felett!

Kicsit odébb telepedett, és ismét a könyvbéli okosságokba merült. Csakhogy harmadszor is ugyanaz történt, mivel mégis csak három a magyar igazság. Ám most nem fölfelé tekintett a kék magasba, mert onnan aligha jöhetett felhő nélkül eső. S mit ad Isten: a szeme egy kacagó, barna szempárba akadt. Ez a meleg barna szempár egy huncut legényarcból ragyogott rá, mint a páros csillag, hívogatón, ingerkedően. A huncut legényarcon hófehér nevetésre húzódott egy piros ajak.

„Mit merészelsz, gazember?!“ – szakadt volna ki a düh a hercegisasszonyból, de nem szakadt. Csak elámult, rábámult a legényre, s nézte némán izmos vállát, karjait, ruganyos testét, amint a partra lép, és lerázza magáról a vízgyöngyöket. – *Nem gaz, és nem ember... Megleptelek, ugye?! –* szólalt meg a legény, de olyan lágyzenéjű hangon, hogy a hercegisasszony szíve belerepesett. – *Meg ...*, szólt olyan kedves, simogató hangon, hogy maga is elcsodálkozott. Mért simogatja ő ezzel a kedves hanggal ezt a pimasz, kacagó szemű legényt?! Amikor pedig csak bosszantja! Akadályozza abban, hogy megszerezze a mindenkiénél nagyobb okosságot! Amitől végre boldog lehet!

Ez meg csak incselkedik vele! A legény hozzá lépett: „*Hiszen te simogatsz! Hát simogatni is tudsz?!*” „*Én simogatlak?...* rezzent össze a hercegisasszony: *hisz könyv van a kezemben!*” „*A hangoddal...*” mondta a legény, és megölelte. „*Ki vagy te...?*” – akart elhúzódní tőle, de nem húzódott. „*Nem látod a szememből? Tündérszülők fia, Csillagszem... Harmadjára úszom körül Körúszd városát, és valahányszor itt úsztam el a sirályokkal, te csak olvastál és olvastál! Vélttem-féltem: mást se tudsz...*”

A hercegisasszony észre se vette, hogy kihullott a kezéből a könyv, és tenyere alatt már a legény nedves, hűvös bőrét érezte. „*Talán mást is...*” – szólt, és nem ismert a saját hangjára. Csak most tért magához. Fölkapta a könyvét, és rohanvást rohant a körúszdi kastély felé. Másnap ki sem akart menni a víz mellé, de valami ellenállhatatlanul húzta-vonzotta arrafelé, mígnem egyszer csak ugyanott találta magát, ahol tegnap a legényt hagyta. Csak akkor vette észre, hogy könyvet se hozott magával, amikor a legényt meglátta hanyatt a fűben heverni, szájában egy kicsinyke virággal.

„*Hát te még itt vagy?*” – toppant oda hozzá. „*Itt – hagyta rá a legény – zavarok? Menjek odébb? Itt akarsz olvasni?!*” „*Nem is hoztam könyvet...*” – rökönödött meg magán a lány. „*Jé, tényleg, nem hoztál!* – tettetett ravasz csodálkozást a legény. *Hát akkor mit fogsz csinálni?*” – kellemetlenkedett tovább. „*Hát, segítek neked szemlélni azt a magasságos, gyönyörűséges, kék eget!* – vágta ki a lány, és maga is a legény mellé heveredett a fűbe. Az rámosolyodott, kivette fogai közül a virágot, és feléje nyújtotta. Ez volt a *lányszerés*. A lány kacagva nyúlt érte, s a fogai közé tette. Ez volt a boldog „*Igen!*”.

A Vándorkirálytól megkapták a vízparti rétet, oda építették a házukat, amely sokkal kisebb volt, mint a kastély. Nemcsak kisebb: egyenesen picinyke! Olyan csöpp, hogy minden szerelmes pár olyat épített köréjük. Most már szomszédai is lettek. Egy kicsiny falu Körúszd határában. Rétaljának nevezték.

2_A rétalji boszorkány

Telt-múlt az idő. Csillagszem és a hercegkisasszony boldogan éltek a rétalji házikóban. Éjjel ölelkezve háltak, nappal kéz a kézben jártak. De ahogy lenni szokott, Rétalján is megjelent valaki, aki nemcsak irigyelte a fiatalok boldogságát, hanem ártalmukra is akart lenni. Ez a valaki a *rétalji boszorkány* volt.

Senki se tudott róla, mert napközben élő embernek nem mutatkozott. Nem mert, mivel olyan rusnya teremtés volt, mint a pokol legbűzösebb ördöge. Hát persze, hogy ő is bűzlött hét határra, hiszen a férje tényleg maga volt a főördög. Nem is bírták el egymás szagát, ezért a boszorkány a vízparti nádasba költözött külön az urától.

Egy terebélyes botlófűz odvába vette be magát, amely vénsége ellenére javában élt, mivel a fűzfélé még saját korhadékából is új sarjat nevel. Ezért az ágait egy éjféli vihar villámaival lehasogattatta, és kavargó szélrohamaival a csonka törzs köré szóratta boszorkányrendbe, a szutykos, fortyogó mocsár vizébe. Olyan áthatolhatatlan boszorkavár lett ebből, hogy még a legcsibészebb, nádasbújó, ruharadó kölykök is messze elkerülték.

Nyugton is maradt ezért az emberektől, de még a házőrző ebektől is, akik megszokták, hogy a nádas felől fúvó szél olykor bűzhullámokat hoz. Mindenki arra gondolt, hogy a nádas alatti, lidércfényes ingovány, a félelmetes mocsár bűze az. Pedig legalább az ebek tudhatták volna, ha már a szerelmes párok nem gyanakodtak, hogy a lidércfény nem a mocsár lángja, hanem a boszorkány lámpása volt. De őt akkor még a kutya se látta Rétalján.

A boszorkány ezért is szeretett itt lakni. No meg azért, mert innen láthatatlanul kilesekedhetett a fiatalok udvarába. Igaz, csak a hátsó udvarukba, de itt is láthatta szerelmes tevés-vevésüket, ahogy kicsiny kertjükben a veteményes ágyásokat rendezgették, virágaikat locsolgatták, hol munkájukban, hol egymásban gyönyörködtek.

A boszorkány dúlt-fúlt mérgében, ekkora szerelem láttán. Mindenképp meg akarta rontani ezt a boldogságot, pedig tudta, hogy egymást őszintén szerető emberek szerelmét nem lehet megrontani. Csak akkor, ha az egyikük *önmagát, a saját akaratát* jobban szeretné, mint a párját.

Márpedig a hercegkisasszony még az életénél is jobban szerette a ragyogó szemű legényt, ezért a ragyogó szemű legény is őt. Ettől a szemé már úgy ragyogott estefelé, mint a mélyülő égboltra kiülő csillagok. Még azoknál is szebben. Nem is kellett lámpást gyújtaniuk a házban, amíg ébren voltak. Csak akkor sötétedett el az ablakuk, amikor összeölelkezve az ágyukban elszenderedtek.

Ez volt a jel a boszorkánynak arra, hogy most fölkerekedhet leleskedő éjjeli útjára. Átbucskázott a fején, és azt mormolta: „*Az legyen, ami én akarok!*” Nem mondta ki még maga előtt se, hogy mivé akar változni, nehogy bárki meghallja, mert ő tudta, amit az emberek már elfelejtettek, hogy a földnek is füle van, meg hogy az állatok értelmes lények, s tudnak beszélni is, ha érdemes.

Ezért aztán senki se sejtette, hogy az a denevér, amelyik a sötétben kicikázott a nádasból, igazi denevér-e, vagy a boszorkány! Vagy, hogy az a patkány, amelyik egy korhatag fűzfaágról a partra tottyant, patkány-e valójában, avagy a rusnya banya patkány alakban. De ha nappal kellett valahová mennie, olyan szép, illatozó hajadonná is tudott változni, hogy – ha a rétalji szerelmes férfiak nem is fordultak meg utána – a körúszdi vár fokáról leszédült tőle a fegyveres őr!

Haza, a maga családjához alig járt a boszorkány. Pedig a főördög néha vágyakozott rá. Ha másért nem is, legalább azért, hogy régi szokása szerint jól elagyabugyalja. Ilyenkor előbb a legkisebb gyereküket küldte utána, a Hétfejű sárkányt, akit a boszorka a három fia közül még leginkább elviselt. A Hétfejű volt hármuk közül a legerősebb: elbirt akár huszonnégy bivallyal! De a legbugyutább egyben, mert csak hét feje volt. Ő elhitte az anyja füllentéseit, hogy miért nem ér rá hazamenni: *továbbképzések, fejlesztőklubok, felsőfokú boszorkánykurzusok, szakdolgozatírás újabb ártalomdiplomáért, miegyéb...*

A főördög ekkor a középső fiukat küldte az anyjuk után, a Tizenkétfejű sárkányt, mert, bár az is erős volt, mint tizenkét bivaly, de összesen több ész volt a tizenkét fejében, mint az öccsének a hétben. Ki is eszelt valami csalafinta mesét, ám az anyja nem ment lépre. Átlátott a szitán, hiszen épp ő tanította meg hetet-havat összehordani, körmönfontan hazudozni, köntörfalazni. Maradt hát tovább a maga bűzében, a nádas ingoványban.

Mit volt mit tenni: a főördög ébresztette a legidősebbet, a Huszonnégyfejű sárkányt. Ő naphosszat a pokol legsötétebb zugában horkolt, mind a huszonnégy torkából olyan harsány zenebonával, olyan dörgő orgonálással, hogy ott rajta kívül senki sem alhatott. Ezt a zenei hajlamát tartotta ígéretesnek az anyja, mert saját néhai álmaira emlékeztette. Egy templom fölött elrepülve megkísértette őt is az orgonista karrier, ám ezt egykettőre elnyomta a gonoszság, ahogy a fiában is a tunyaság győzött. Mert a Huszonnégyfejű a lustaságtól is úgy bűzlött, mint a hét főbűn együttléve. Erősnek erős volt, akár hét bivaly, de huszonnégy fejében összesen volt annyi ész, hogy mindenféle csűrés-csavarással, mézes-mázoskodással legalább egy éjszakára hazacsalta az anyját az apjukhoz.

Szó, ami szó, ez a családi élet tette olyan iriggyé a rétalji boszorkányt mások boldogságára. Ezért járt folyton a szerelmesek nyomában, hátha elleshet valamit, ami segítheti megrontani a szerelmüket. De a hercegkisasszony meg a ragyogó szemű legény reggel is ugyanolyan boldogan ébredtek, mint amilyen boldogan este lefeküdtek. Sőt, egyszer aztán még boldogabban, mert egy verőfényes reggel valami fehér kelmeccsomót mutattak meg a Napnak. *„Akkor hát – szólt remegő hangon az asszony – legyen a neve Boróka. Emlékeztessen minket és őt is a szülőföldeden élő, örökzöld cserjére, mely megvédi magát az ártóktól, de nem áll ellent a termésnek. Köszönöm őt neked!”*

A boszorka tudta, hogy velük veszített. Ezeket már soha többé nem lehet elválasztani egymástól, hiszen gyermekük született! Ők már nemcsak szerelmesek, hanem anya és apa lettek. Nem hercegi anya, akinek más ringatja a gyermekét, és tündérapa, aki csak feltűnik és eltűnik, hanem igazi emberszülők. Ez a kicsi gyermekecske örökre, míg világ lesz a világ, egybefűzi hármuk testét-lelkét. Egymással és azzal, akit ők Teremtőnek tisztelnek. Akiről valahogy úgy tartják, hogy az ő szüntelen lélekzete adja teremtményeinek születéskor, és vonzza vissza magához halálukban a lelket.

A rétalji boszorkány három napig ki se bújt az odvából. Csak fetrengett, hánykolódott a vackán, a hideg lelte. Egyre csak azon törte a fejét, hogy miképpen bosszulhatná meg ezeken a szerelmeseken, hogy így kifogtak rajta. Egyszer csak gonosz elméje szikrát vetett! Igen, ez az! A gyermek, a leány! Aki lélekkel van megáldva, ahogy az emberek mondják. Ez az áldás teszi őket áldozatra képessé másokért. Ezt a lelket kell megszerezni! De előbb megrontani, hogy ne akarjon áldozat lenni, csak magának akarjon élni. Akkor végre megszakad ez a szent mese az örök életről meg az örök világról, és végre mi győzünk! A sátáni Sötét, amelyben mindent szabad, semmi se *derül* ki!

3_A kígyó meg az eb

Miután a szülők bemutatták gyermeküket a Teremtőnek, szundikálni, erősödni naponta kítették az udvar fűvére, az áldott Földre, ahol a szerelmük kisarjadt. A Földanya boldogan fogadta magához az új életet. Dédelgette-babusgatta, melengette, mintha nem is a hercegisasszony, hanem ő lenne az édesanyja.

Pedig mindkettejüknek igaza volt. A hercegisasszony volt az emberanya, s ezt bizonyította neki a kicsinyke ember, ahogyan szopta-szívta magába túlcsonduló kebeléből az édes, tápláló tejcskét. Bizonyította férje meghatott ölelése, amellyel megköszönte neki, hogy tündérfiből emberapává tette. A Földanyával lehetett osztani minden örömben, ami csak élet.

Nem úgy a rétalji boszorkánnyal, aki beteg irigységgel hallgatta a piciny ember halk nyösszenéseit, amint álmaiból megébredvén rögtön az anyját kereste. A ragyogó szemű apa ott ült velük szemben a fűben, és boldogan figyelte, amint anya és gyermek egyé olvad a testi táplálkozás szent gyönyörében. Úgy érezte, hogy ez a hófehér kebel neki is testi-lelki erőt ad, kettejük gyermeke által. Mintha ő maga is növekednék erőben, élni akarásban a gyorsan pendülő leánykával.

Ha a boszorka a nevére nem is tudta volna azonnal, hogy leány a gyermek, kitalálhatta volna finom nyikkanásaiból, kezecskéi lágy mozdulásaiból. Így csak az emberi lánygyerek tud legfiatalabb korától a fényfoltok, a levélárnyékok felé kalamolni lágy tenyerecskéivel, kinyújtott ujjacskáival. A fiúk keze már ekkor ököbe szorul, mintha a lelkükbe lenne oltva, hogy valamikor majd életóvó szerszámot, akár fegyvert kell marokra fogniuk.

Ilyesmirel mit se hallott a boszorkány. De most annál gonoszabb gondolatok forogtak förtelmes agyában. Mindenképp látni akarta közlő a csöppséget. Nem sokat habozott: átbucskázott a fején háromszor egymás után, és máris sziszegő kígyó kúszott a megrettent nádszálak között az udvar felé.

Amikor a fiatal apa letette kezéből a gyalukést, amellyel a lánykának bölcsőt készített az udvar sarkában, és közeledett hozzá, hogy megnézze, alszik-e még, különös dolgokat látott. A kicsi ember tágra nyitott szemmel, szájacskáját hol mosolyra, hol sírásra görbítve nézegette a fölötté ringó faágakat. Nem messze tőle egy ebkölyök ült a fűben, a mancsai közt egy utolsókat vonagló kígyóval.

A boszorka akkor már messze járt. Éppen besurrant a fűzfaodúba, s ijedten torlaszolta el mindenféle gazzal a bejáratot, mintha üldözők loholtak volna a nyomában. Pedig csak a rettenet űzte. Ezzel a kutyával ott az udvaron nem gondolt. Honnan került az oda?! Ez az óvatlansága most egy életébe került! De maradt még elég azokra a gonoszságokra, amiket magában forralt.

Az apa meglepetten lépett a kutyakölyökhöz. *„Ez aztán fickós dolog volt egy ekkorka ebtől! Pedig ez vipera, hékám! Egy harapás és véged!”* Ahogy ezt kimondta, összerezsent. A lánya felé nézett, de az még mindig a ringatózó lombokba mosolygott. Megnyugodva, hálásan hajolt vissza az ebecskéhez. Az a hátára hengeredett, és a hasát kínálta vakargatásra. Mintha azt mondaná: *„Azt teszel velem, te ember, amit akarsz. De legjobban tennéd, ha házörzőnek fogadnál. Bizony nem bánod meg, ígérem!”*

„Jól van, megegyeztünk!” ment bele az apa. *„De leginkább erre a kis emberre kell majd vigyáznod!”* vette ölbe a kicsi jószágot, és a lányka fölé hajolt vele. Ebben a pillanatban lépett ki a felesége a házból. Anyai tekintete mindjárt a roncsolt fejű viperára esett. Velőt rázó sikoly szakadt ki belőle: *„Úr-*

Isten, mi történt itt?! És te egy kutyakölyköt ölelgetsz, ahelyett, hogy a gyerekekkel törődnél, amíg én ebédet főzök!" A gyermek keserves sírásra fakadt. Az anya fölkapta, magához szorította, és rohant volna vele a házba.

Az apai szív megkapta az első, fájdalmas nyilat. A ragyogó férfiszemek előtt elsuhant a legelső felhőárnyék. Letette az ebet a fűbe, és a fiatalasszonyhoz lépett, aki mintha védekezni akarna az érdemetlen öleléstől, még jobban szorította magához a most már vigasztalhatatlan gyermeket. A férfi magához ölelte mindkettejüket.

„Látod, ezután ez a kicsi állat vigyáz majd mindünkre! Fickó lesz a neve. Megölte ezt az alattomos férget...” Az asszony sírva fakadt: *„És ha majd a kislányt öli meg?! Hogy került ez ide?!”* A férfi arca elborult. *„Asszony! Mért nem azt kérdezed, hogy a kígyó hogy került ide?!... Ezt a kicsi ebet küldte valaki! Nem gondolod?! Azért, hogy óvja az ember házát! Hogy bántaná a gyermekünket?!”*

Fickó attól kezdve el se mozdult a kicsi lány mellől. Ha szoptatni ültek le vele a fűbe, maga is a gyönyörködő gazda mellé csücsült, és értelmes pofijára szinte ugyanaz a gyönyörűség ült ki, ami az emberek arcán látszott. Mintha tudta volna a jelentőségét annak, ami történik. Az emberek azt gondolták, hogy mintha tudta volna. Pedig tudta... Nem akárki küldte őt emberszolgálatra...

A kicsi vizsla – merthogy vizsla volt az ártatlan – maga se tudta még, hogy honnan is került oda. Az ő emlékezete is csak egy meleg, nyalogató nyelvre, aztán egy feszülő, tejillatú, cuppogó anyatógyre tudott visszatapogatódzni abban a rövidke időben, amikor világra jött. Aztán valami sötét, szatyor nevű bugyorra, amibe egy napon beletették, és biciklikormányra akasztották. Itt a kunyhó előtt kiöntötték belőle, s a bicikli elcsörömpölt. Ilyen hangot azóta is hall az út felől néha, de fél tőle, nehogy érte jöjjön. Azt, hogy mért éppen ide hozták, meg se próbálta kitalálni. Jó helyre hozták!

Akkor még nem mondták el neki a környékbeli kutyák, hogy mit is tud róla a helyi ebhagyomány. Csak később tudta meg tőlük, hogy idekerülése se volt véletlen, ahogy az életben sincs semmi véletlenül. Ebelei a Vándorkirály vadászkutya falkájában szolgáltak, igen magas rangban. Magának a királynak voltak személyes szolgálói, szép, tisztaszőrű, tiszta tekintetű jószágok. Szerette is a király mindüket nagyon, ám mikor egy keserves napon emberebek harmincadjára került mindene, kutyáiról is azt hitték némelyek, hogy nagy hasznot remélhetnek belőlük.

De a vizslaelődök csöndesek voltak a harsány, kerítéstépő, emberriogató házőrzőkhöz képest. Inkább csak szemlélődve kísérték figyelemmel az utcán elhaladókat. Ha gyermekeket is vezettek, még csak vakkantani se vakkantottak, ha pedig gyerek ment el a kerítésük előtt, kedvesen kísérték egy darabig, sőt az oldalukat is odakínálták nekik, hadd örüljenek a kicsik, hogy megsimogathatják őket. Így aztán beszéltek is az emberek, hogy a vizsla nem jó házőrző. A gazdák nem is kedvelték meg ezt a kutyafajtát, mert legalább annyi harcoságot vártak el tőlük is, mint amennyi őbennük magukban lakozott. Csoda, hogy megmaradt mégis az egykori cselédnép körében a vizslafaj, bár megritkulva, elkopó emlékekkel a királyi családra. Valaki azért tudhatta, hogy a hercegkisasszony melyik házban lakik Rétalján, mert mint jogos örökösre, rája akarta bízni a piciny ebecske gondját. Ez is bizonyosság arra, hogy nincsenek véletlenek. A sors nem egyszerűen csak „van”, hanem Valaki igazgatja. Így tart a világ egy láthatatlan Igazság felé, még ha nem is tudjuk, hogy halad, s hogy merre tart, nemzedékről nemzedékre döcögve.

4_Boróka és családjai

Rétalján gyorsan múlt az idő. A fiatal szülők egyszerre azon kapták magukat, hogy Boróka egy éves. Már nemcsak négykézlábazni tudott, amit Fickótól lesett el, hanem állni is. Ez se sikerült volna így hamarjában az eb nélkül. A türelmes jószág szelíden tűrte, hogy a kislány a bőrébe, szőrébe, fülébe, farkába, nyakába csimpaszkodva – mi volt éppen kéznél – fölegyenesedjék. Így álldogáltak kettesben az udvaron, akár egy órát is, egymásra vigyázva, különösen apa derültére.

Aztán mit gondolt, mit nem a kutya, lépett egyet előre. Majd még egyet. A kis ember utána. Így tanította meg Fickó járni is Borókát. A hercegkisasszony ugyan aggódott mindenféle betegségek miatt, de Csillagszem csak ugratta: ne féltsé annyira: az eb szívós állat, gyerekbetegségekre nem olyan érzékeny. A hercegkisasszony őszintén bosszankodott, hogy a férje nem veszi komolyan, pedig tömérdek könyvet olvasott arról, hogy az állatok veszélyesek ilyen kis korban az emberre. Kezdte könnyelműnek tartani az emberét. Könnyű rosszul ítélni, ha nem értünk valakit...

Ám Fickót a kislány testvérnek tartotta. Afféle négylábú bátyónak, aki sokkal többet tud nála. Ezzel bizonyára Fickó is így volt, hisz állatévekben számítva ő ekkorra már a hetedik évében járt. Persze, hogy tudott már szédült iramban száguldani a kerítés mellett, megugatni alkonyat tájban az első denevért, amelyik hiába suhant oly halkán, Fickó észrevette, és utána kapott a levegőben. A környékbeli kutyaikkal is beszélgető viszonyban volt már, míg Boróka egyelőre csak feszülten figyelt minden emberi szóra, de még nem döntötte el, hogy kutyául vagy emberül fog-e megszólalni.

Egyszer aztán emberül kérdezte meg az anyját: *„Mért van nekem csak egy testvérem? Mások olyan sokan vannak!”* Az anyja elképedt: *„Nincs is testvéred!”* A kislány bölcs képet vágott ekkora tájékozatlansághoz: *„Hát Fickó?!”* A hercegkisasszonyt érdekelni kezdte a dolog: *„És kik azok a mások, akik olyan sokan vannak? A környéken csak egy-két gyerekesek laknak...”* A lányka feddő arccal felelte: *„Te anya! Ilyen butuska vagy?! Hát a kisvadkacsák?! Azok játszópajtásaink! A kerítésig jönnek, és Fickó nem ugat rájuk!”*

„Az embernek ember a családja” – kezdte tanítani anya Borókát az okos könyvek tudása szerint. *„Teneked én meg apa.”* Boróka mélységeset sóhajtott, de nem szólt. Az apja hallotta csak, amikor szomorúan panaszolta az ebnek: *„Te Fickó! Anya nem akar téged a családukba fogadni!”* A kutya csak ráemelte bús, tűnődő szemeit, de ő se szólt semmit, csak utána vakkantott a szarkának, amelyik a kerítésoszlopra szemtelenkedett, majd onnan visszarápolt az erdősarki akácra. Nemrégiben fészkelt oda, mikor a nádast fölperzselték. Onnan remekül belátta az udvart, és hallott mindent.

Ez a családügy nem hagyta nyugton Borókát. *„Apa, te mikor kicsi voltál, volt másik családod?”* *„Van is, csak nagyon messze. Édesapám is, édesanyám is. Meg testvéreim.”* *„Volt köztük kutya is?”* – érdeklődött a lányka. Apa meghökkent, ám aztán elértette: *„Hát, hogyne lett volna!”* A kislány földerült: *„Befogadtátok?”* *„Nem, már mindig is ott volt”*. *„Mindig?!”* – ámult el Boróka. *„Hát persze, hogy mindig! A Teremtés óta... Ő fogadott be minket!”* *„És hogy hívták? Fickónak?”* *„Nem, annak csak Rémusz volt a neve. Az elsőnek is, a másodiknak is, a harmadiknak is! A kutyák előbb múlnak el, mint az ember”*. *„És most melyik van?”* *„Hát, most a harmadik... Kis-Rémusz. Akkora, mint én.”*

A kislány hallgatott. Valami nagy súly nyomta a lelkét. Az apa melléje guggolt és magához húzta. Gömbölyű kis kobakjára tette a kezét. Érezte, hogy finom hajacskája alatt szinte tüzel a fejbőre. Megszólalt: *„Apa, neked nagyon jó... A te Rémuszodat befogadták, mert ő is befogadott benneteket.”*

„Nálunk Keselyt is befogadták” – szolt elrédve a ragyogószemű. A kislány látta, hogy az apja nagyon messze jár most. „Az is kutya volt?” – kérdezte az arcához hajolva. „Nem, az ló volt. Nagypám hú robotostársra kocsihúzásban, szántásban, vetésben, boronálásban, ekekapázásban, ...” „Ennyi mindent tudott?!” – bámult el a leányka.

„Még ennél is sokkal többet! Édesapám paripája is volt! Amikor ráért. Igazi táltos!” „Az mi?” – bújt még közelebb hozzá a lány. „A táltos? Az csodaló! Még sárkányokat is legyőzött!” Odafönt a sarki akácon megmozdult a szarkafészek. Ágdarabok, fekete tollak hullottak ki belőle. „És most hol lakik?” – faggatta tovább a gyermek az apját. Az, mintha most maga is gyermek lenne, titkos odahajlással, szinte súgta: „Már nem itt van a földön”. „Hát hol?!” – firtatta a titkot a gyermek. „Ott fönn, a magas égben, Nagy-Rémusszal, a csillagösvényen járnak. Ami csak éjszaka látszik...” „És eljönnek ide onnan?” „El, de csak akkor, ha nagy baj van idelent...” Fickó ugatni kezdett mellettük. A szarka visszakíváncsiskodott megint. Már olyan közel jött, mint aki hallgatódzik...

Másnap a hercegisasszony kérdőre vonta a férjét: „Milyen zöldségeket beszélsz te Borókának? Csodalovakról, családba fogadott kutyákról, amik a tejúton csavarognak... A végén még nyomasztó álmai lesznek a lánynak. Ez nem ekkora gyereknek való!” A férfi nem szolt, mert tudta már, hogy az asszonyi mindentudással nem szabad vitázni. Szóra hamar-szó lesz a válasz. Abból pedig bántás és bántódás, éjjelre-nappalra.

De másnap a lányka tovább kérdezősködött. „És anyának is volt másik családja?” „Kérdezd meg tőle”, akarta mondani a szája, de a szíve nem engedte. „Volt neki, persze. De már nincs”. „Azért nem jönnek ők sem? Ők is fönn laknak az égben?” „Fönn” – hagyta rá a férfi. „És eljönnek, ha nagy baj van?” „Mi baj lenne kicsikém?” – tűnődött el a ragyogó szemű ember. „Apa azért van, hogy óvjon benneteket anyával. Mindentől!” Nem is vette észre, hogy a kislány csodálkozva nézi az arcát. Mintha elhalványult volna benne a ragyogás. A kerítésoszlopon most bagoly kuporgott.

Amióta a vizek visszább húzódtak a lapályon, és a maradékot felszívta a föld, szárazra került a nádas. Egy gazdaember, aki túlhan gazdálkodott, csóvát vetett a nádrengetegbe. Ropogva égett minden, akár a pokol. A boszorkány elköltözött innen, mert az odvas, üszkös fűzfatorzs kimeredt a lapályból. Nem háborgatta ugyan senki a rossz hírű helyet, de inkább kiadta albérletbe alkalmi szolgálatokért baglyoknak, denevérnek, csúszómászóknak. Jobb helyet akart, ahonnan jobb a kilátás. Így lelt rá a sarki akáca. Ekkorra már biztos volt a dolgában. Ebben az udvarban növekszik az a kislány, aki majd a menyé lehet. A fiait egyszer ki kell házasítsa. Valakinek főzni is kell rájuk, ha mosni nem is...

Az akác a legjobb fa boszorkaszállásnak. Az ember csak akkor vágja ki fiatalon, amikor még alkalmas szerszámnyélnek. De azután hagyja nőni akár húsz évig is, mígnem a derekából deszka készülhet. A vastagabb ágait fölfűrészeli tűzifának, már csak hasogatni kell a javát, a vékonya meg úgy is remekül ég. Legbajosabb neki a gally, ami nem veti le fájdalmasan szúró töviseit, míg él a fa. Ezért aztán nincs fiúgyerek, aki fölmászna a lombjaiba, kifosztani a gerlefészket, vagy a szarkát, akit senki se kedvel.

Ezt a szarkafészket a boszorkány rövid, egyenlőtlen küzdelemben szerezte meg. Kabasólyom képében egyszerűen leütötte a levegőből a hazatérő szarkákat, kilökdöste tojásaikat, és már csak ablakot kellett vágni az udvar felé. Vörös szemével innen kémlelte az udvart. Ám ezekből, mint minden sugárzásból, áradt valami ártó. A fiatalok kezdtek valami feszültséget érezni magukban, mintha az a másikban lenne. Pedig mindükben volt már. Anélkül, hogy okát adhatták volna a változásnak.

5_A boszorkány családjai

Amióta a rétalji boszorkánynak ki kellett költöznie a fölperzselt ingoványból, és a sarki akácon kezdte még nagyobb biztonságban, még jobban „otthon érezni magát”, mind többet foglalkozott a „jövendővel”. Mint a jelenmulasztó emberek. Akik vagy csak a „múlttal”, vagy csak a „jövővel” képesek törődni, mert a mindenkori *jelenben* élni képtelenek. Hisz *a valódi feladatok mind a jelenünkben* vannak.

A boszorkány agya most is a tervein őrlött. Azon, hogy melyik fia számára segítse feleségnek fölnevelődni a rétalji kislányt. Mert, hogy ebbe minden bizonnyal beleszólhat, azt nem kis kárörömmel látta már. Leginkább abból, hogy a fiatal szülők mindinkább a maguk igazát keresték egymással szemben. És legkevésbé azt, hogy a gyorsan növekvő leányka mindkettejük szeretetéből eleget kapjon. *A felelős szülői szeretet az az iránytű, amely a gyerekek majd már nélkülük is helyes utat mutat.*

A Gonosz pontosan tudja, mi az, amit nem szabad. Ezért mutat állandóan rossz utat azoknak, akiket meg akar téveszteni. Ez mindig a könnyebbnek látszó irány, hiszen több örömmel, önigazolással kecsgetteti azt, akinek kevesebb esze van belátni, hogy az elszabadult akarat végén mindig meredély van, szakadék tátong.

A rétalji boszorkánynak amúgy se volt túl sok esze. Valaha ez nem így volt, mert a Teremtés kezdetén az Úr az ő ő-öreganyjának is majdnem annyit adott, mint az Ember atyjának. De ez a kicsivel kevesebb elég volt arra, hogy már ő sem a Teremtő akaratát kövesse teremtményi engedelemmel, hanem a magáét az urával szemben.

Így aztán utódai fejében nem a belátó ész, hanem a hiány szaporodott. Már nem is tűnt föl neki, hogy mostanra épp csak egy szarkányi ésszel gondolkozott az akácfa tetején a gyerekei jövőjéről. S ha meg is maradt az a boszorkányképessége, hogy bármely állat: akár kígyó vagy denevér bőrébe bújjon, azénál sohase több ésszel, csak az egyszeri életre teremtett testnek megfelelővel gondolkozott. Így ment lépre kígyóként a kutyának, és így vesztette el az egyik életét a sokból, ami neki nőként adatott.

Boszorkánnyá még visszaváltozhatott bármilyen állat képéből, de kígyóvá már sohasem válhatott, noha még mindig azt hitte, hogy valamennyi alantas állat, aki a mocsokban csúszik, mászik, kotorász és abból él, mind az ő *cselédje*. Persze azért maradt még alantas lény elég, aki az ő szövetségese, *családjának* tagja maradt, az emberek között is.

Ezzel a magabiztossággal szállt esténként hűséges légi járművére, a söprűre, melyet ősgyártója is a szeméthez talált fel. Mindjárt a szarkafészek mellett tartotta, a legtövisesebb ágon. Szarkaeszével nem is gondolt vele, hogy az udvarból bárkinek föltűnhet a boszorkányseprű az akáclombban. Gyerekszem kellett hozzá, hogy meglássa, mert a gyerek mindent meglát, amit nem kéne.

Mindjárt kiabált is a Kislány, hívta az anyját, hogy *„Anyá, gyere gyorsan, seprű van a fán!”* Az anyja épp takarított, nem akarta abbahagyni, ahogy a nők szokták. *„Ugyan már lányom! Söprű az akácfán! Biztos a forgószelel vitte oda! Ha odavitte, el is viszi majd. Menjél játszani inkább!”* A Kislány, mint félig már nő, bizonygatni kezdte, hogy *„De bizony, anyá, igazam van, gyere, nézd meg!”*

Közben a boszorkány észbe kapott, lelökte a söprűt az avarba, gyorsan bekaparta, s már kaján nyugalommal hallgatta anya és lánya tanulságos civakodását, hogy „*No, ugye, nem is volt semmi az akácfán! Csak képzelődtél! Hagyj engem takarítani nyugodtan!*”! „*De anya, ott volt! Söprű volt, ha mondom!*” – toporzékolt tehetetlen dühében a lányka. De az anyja faképnél hagyta. A gyerek elvetette magát a fűben, és rúg-kapált, visított mérgében, míg el nem szenderült.

Amikor apa hazaért, és kezdte kirakni a bolti holmit a kocsiból, a felesége eléje perdült, és magából kikelve sivított: „*Mondtam már neked, hogy ne zagyválj annyi zöldséget a gyerekeknek! Most meg boszorkányseprűt látott az akácfán!*” „*Hol van?*” – pillantott körül a férfi. „*Micsoda? A söprű?*!” – pörgött még magasabb fokozatba az asszony. „*Nem, a gyerek! Ilyenkor itt szokott sürgölődni, hogy segítsen...*”

„*Odabent nincs...*” – mentegetődzött a nő. Csak amikor a hátsó udvarsarokban meglelték, jött meg ismét a hangja: „*Itt is elalhatott volna a fűben, s te úgy taposhattad volna el a kocsival, hogy észre se veszed! Hát milyen óvó apa vagy te?! Hogy kímélsz ki engem a házi munkában, hogy jusson időm a lányra?!... Meg egy kicsit magamra is?!*” – záporoztak a kész vádak, ki tudja, mely idők mélységeiből.

Jól van, leányom, így kell! Jó sárkányfeleséggé neveled a kislányt. Ennek a férfinak csak két füle van, de sajnos, közte a feje. Benne gondolkodó, értékelő ész. E nélkül érzékelés sincs, érzés még kevésbé. Ezen megy át minden, amit hall. Az én fiaimnak, akárhány a fejük, mindig kétszer annyi a fülük! A fejükön a szájuk a legnagyobb, nem az agykaponyájuk. Azon csak átfut: egyik fülükön be, a másikon ki minden asszonyi hang. Bármelyikük kiváló férj lesz, mert ami *nem izgat eszet, nem mozgat kezét.*

Amikor leszállt az este, és odabent asztalhoz ült a család, a férfi segített kipakolni a vacsorát. A boszorkány kibújt a szarkaruhából, és a boszorkatudomány teljes fegyverzetében, denevérsuhanással szelte a köreket az udvar fölött. Az ablak előtt, szinte karnyújtásnyira az odabent ülőktől lebegett láthatatlanul a sötétben. Fickót akkorra már a kamrába zárták, senki se zavarhatta a leselkedésben.

Bent a férfi összekulcsolta kezét, imádkozni próbált, ahogy otthon tanulta. De az asszony ügyet se vetett rá. Készítette gyors kezekkel a kislány tányérjára az ételt. A férfi ránézett, mintha neki könnyörögne, de a nő csak a lánnyal foglalkozott. Az apa a kislányra tekintett, de az az anyjára, mintha ebben a szoros tekintet-sugárban az apának helye se volna. „*Gyere, imádkozzunk... Az étkezésnek ez a kezdete meg a vége...*” Az anya fölcsattant: „*Nálatok! Ne erőszakoskodj! A gyerek éhes!*” „*Éhesz vagytok, apa! Ne molesztájlj...*” – kényeskedett, le se véve szemét a magabiztos anyáról.

A kamra felől éktelen dörömbözés hallszott. Az apa fölkel, a hátsó kijárat felé indult. „*A kutya! Talán a dolgát végezné...*” „*Ilyenkor?!*” – hangzott az ingerült ellenvetés, mint amikor már semmi se jó. A férfi kilépett a sötétbe, s elhúzta a reteszt. Fickó szinte fellökte, rohant a konyha ablaka felé. Sikoltó vakkantást hallatott, fémesen csattant az eres, majd valami puffant a földön. Az eb szűkölt, csaholt, és viharzott vissza a gazdához. Egy nyűtt söprűt tett le elé. „*Milyen koszos, mocskos dolgokkal jössz be a tiszta lakásba?!*” – fogadta ellenségesen az asszony. „*A seprű!*” – ugrott le székéről a lányka, magával rántva a tányért. „*Na tessék!*” – kelt ki magából az asszony. „*Moshatom újra a kezét!*” – szórta szét a szószilánkokat a fagyos levegőbe. „*Kezdhetem újra a takarítást! Hát imádkoztatok!*”

6_Sárkányháztűznéző

A rétalji boszorkány tudta, mi a királyi módi. A hercegkisasszony lánya nem bárki ivadéka. Azt már gyereklányként a férje udvarába adják. Ideje a tettek mezejére lépni. Az ereszbe akadt söprűt Fickónak visszaejtén, szorultában csak egyet bucskázhatott a tetőn. Ebből egy vén bagolyra futotta, de éjjeli közlekedésre jó az! Irányt vett a pokol bejárata felé. Nem volt messze a szentmihályi faluszél, a romtemplom melletti domb. Nem is domb: kialudt tűzhányó volt az. A csúcsát templomalapnak valaha lefejtették. Kormos kürtőjét a boszorkány orrának hamar elárulta a felszivárgó pokolbűz.

Tessék-lássék még örültek is neki az övéi. A főördög tudakolta: „*Mi járatban idehaza, asszony?!*” A boszorkány nem kertelt soká: „*A fiúkat ki kell háziasítani*”. A sárkányok nyugtalankodni kezdtek: „*Minek az?*” – értetlenkedett a Hétfejű. „*Idegen némbert akarsz ránk löcsölni?!*” – méltatlankodott a Tizenkétfejű. „*Csak megzavarja a házibékét*” – kezdte kidörzsölni negyvennyolc szeméből a csipát a legöregebb. „*Mióta házibéke a tunyaság?!* – ripakodott rá a boszorkány. „*Szedelőzködj, mert neked illik legelébb nekiveselkedned, te vagy a rangidős!*” – adta ki az ukázt. „*De ti is álljatok készen, ha netán a bátyátokat kikosaroznák!*” – fordult a másik kettőhöz. „*Vagy valami történe vele... A lánykérés nem veszélytelen dolog!*” – tette hozzá elköszönőleg. „*Különben kihal a fajtánk! Az emberek elfelejtik, hogy kikért is forog az a nyomorú föld! Na, lódulj!*”

A Huszonnégyfejű körülrakta magát rozsdás buzogányaival, felkötötte derekára éktelen pallosát, ment a pokol istállójába, nyergelte hatlábú lovát, és zúgva hasította a levegő eget az anyja után. Mélységes éjszaka volt, még halovány hold se világolt, amikor leszálltak a rétalji határban. Az ebek egetverő vonításba fogtak. A leghangosabban Fickó, mert ő már tudta, hogy visszatért a boszorkány, és vele rettenetes, nagy baj közeleg. A ragyogó szemű ember megkérdezte tőle: „*Mi baj, cselédem?*”! „*Érzed-e ezt a borzalmas pokolbűzt, gazdám?*” – kérdezett vissza Fickó.

„*Érzem, érzem, de mi lehet?*” – tanácstalankodott a gazda, mert ők ketten értették egymást. „*Úgy tudd meg, hogy ez a Huszonnégyfejű sárkány! A lányodért jön, mert nősülni akar! Híre jár, milyen engedetlen, rakoncátlan némbert, hogy épp jó lesz sárkányfeleségnek! Hívjál segítséget gyorsan, mert kár minden pillanat késlekedésért!*” „*Mit tanácsolsz, drága jószágom?*” – komorodott el az apa. „*Mi ketten kevesek leszünk, és lovunk sincs. Ő meg hatlábú ménen közelít! Pallossal, huszonnégy buzogánnyal! És erősebb hét bivalynál! Azt üzenik az ebtársak, hogy Szentmihályon, a templomdombi erdőben pihen három napot. Addig a pokolbejáratra tapasztja mind a huszonnégy fejét, és teleszívja magát pokoltűzzel. Addig van időnk, aztán meg kell mérkőznünk vele. Legjobb, ha be se várjuk, hogy nyeregbe szökjön! De kéne Rémusz is!*”

A Csillagószemű még az éjjel eltűnt. Csak másnap éjszaka került elő egy gyönyörű, délceg kuvasszal. A két eb érdeklődve szaglászott össze. Náluk ez a jószándék jele. Aztán két lábra álltak, s úgy ölelkeztek, mint az emberektől látták, akik egy életre kötnek barátságot. A gazda az éjjelre is eltűnt, csak reggel tájt keveredett haza. Az ablaktalan faházban vendégelte meg őket, ahová sem az udvar, sem a sarki akác felől belátni nem lehetett. Az öles hasábfalakon át egy szó ki nem szűrődött. Töviről hegyire mindent elmondott nekik: hol járt, mit látott, mi fog történni éjszaka. S mert senki se látott, senki se hallhatott semmit, titokban maradt a haditerv. A boszorka tanácstalanul kuksolt a sarkafészekben, anya és leánya meg a házban. A nagy várakozásban föl se tűnt nekik, hogy Fickó nem mutatkozik. A gazda is csak vacsorára ment be.

Felesége duzzogva terített. A lánya ugyanazzal a megbántott képpel ült az asztalnál, amit az anyja mutatott. Egyetlen néma szemrehányás volt a két nőszemély. Amikor az apa imára kulcsolta kezét, az asszony a lányuk elé tolta a tányért, és mézédés hangon kérlelte: „Egyél szivem!” Az apa ránézett, majd a gyerekekre: „Imádkozunk! Ki tudja, mire kelünk holnap!...” A lányka kirobbant: „Nem imádkozok, apa! Anya sem imádkozik! Nem eszek! Nem kell! Semmi se kell tőletek!” Lendült a keze, a tányér ripityára tört a falon. A ketchup úgy remegett a csempén, mint a megalvadott vér. Az anya iszonyodva felugrott, rákiáltott: „Micsinálsz?!” A gyerek torka szakadtából bömbölt, lerántotta az abroszt, magán kívül az asztalt rugdalta. „Látod?!” – rikoltott férjére az asszony. „Látom...” – felelte csöndesen a férfi, s kiment a házból. Kívül, az ablak előtt összehajolt a boszorka meg a fia: „Látod? Ez ám a sárkányfeleségnek való!” „Látom!” – bólintott elégedetten huszonnégy fejével amaz.

Ekkorra már a bajvívó hármast a szentmihályi erdő alatt járt. „Csak halkan, hogy a sárkány paripája meg ne neszeljen minket. A sárkány nem fog, mert erővel töltekezik a pokolkürtökből. Tudja, hogy életre halálra meg kell küzdenie a lányért. Csak azt nem, hogy hol!” – kezdte halkan a csillogó szemű, mielőtt beléptek a holdvilágból a fák sűrűjébe. „A paripa most zabol, pontosabban parazsol. Amikor befejezte, pár percre önkívületbe esik, mint a ragadozó madarak, mikor elejtik a zsákmányt. Te akkor vezesd a romtemplom sarokkövéhez” – fordult Rémuszhoz: „Te, mint tanyaőrzőm, értesz az állatokhoz! A sarokkő alól kiáll a régi kereszt gombja. Könnyen megleled az avas fűben. Ahhoz hurkold hozzá a kötőfékét. Ítéletnapig se szabadulhat!”

„Fickó, te hozd a szablyámat, hogy megszokd a súlyát. Mert te leszel a második, ha én elesnék a bajvívásban. A sárkányok szabálya szerint egyszerre csak eggyel harcolnak. Rémusz csak a harmadik lesz, mert közülünk ő a legerősebb és a legedzettebb. Neki mindenképp győznie kell, különben a lányom sárkányfeleség lesz”. Hallgattak egy kicsit, aztán összeölelkeztek, és az erdőbe léptek. A sötétben is érezték, hogy itt minden le van tiporva. A kidöntött, letarolt fák fekvő törzsei alatt állatok tetemei. Egy nyúl még élt, és könnyögött nekik: „Szabadítsatok ki innen, bizony meghálálom! A kicsinyeimet három napja nem szoptattam, talán még élve lelem őket” Megemelték a fatörzset, a nyúl kiszabadult. Egy sípot és egy forrasztófüvet adott nekik: „Ha bajba kerültök, a párommal a segítségtekre leszünk!” – és elrohant.

Arrébb egy vízisikló vergődött egy nagy ág súlya alatt. Üggyel-bajjal ezt is megemelték. Ekkor látták a beszüremkedő holdvilágnál, hogy törött a gerince. A forrasztófüvel meggyógyították, s mindjárt mozogni tudott. „Most egyiketek életét adtátok nekem... A jószágokért meg szolgállok, csak gondolatok rám, ha kellek! Talán még időben vihetek valahonnan egy kis vizet a gyerekeimnek, mert a sárkány a környék minden vizét kiitta!” Kulacsból öntöttek belé annyit, amennyit elbírt. Mielőtt kibukkantak a rengeteg felső szélén, egy karámba rekesztve özfalkát leltek, épp huszonnégyet. „Hát ti meg mit vétettetek, szabad barátaim, hogy így bánnak veletek?” – állt meg a rekeszték előtt a csillogó szemű. Az őzikék szomorúan felelték: „A lábunk fürgesége kell reggelire a sárkánynak, amikor veletek vív majd.” „No, belőletek aligha eszik!” – vágta ketté Fickó a gazda fegyverével a kerítést.

7_Bajvívás a Templomhegyen

Amikor az őzfalka hatalmas ágropogással a sűrűbe rohant, s ők hárman kiléptek a dombtetői tisztásra, a sárkány hátasa fölemelte fejét az abrakoló üstből. Orrlyukain még szállt ki a füst az elnyelt parazsaktól, néhány az őrlő fogak közül a földre hullott. De a ló már önkívületben emésztett. Rémusz hozzája ugrott, megkapta a kötőféket, és a romtemplom szegletkövéhez vezette. Nem sokat kellett kotorni az avas fűben, rálelt a rozsdás keresztre. A kötelet sebesen meghurkolta a gombja mögött. A marcona csatamén olyan szelíddé vált, akár a bárány.

Nem úgy a sárkány, amely csak most emelgette föl egymás után a huszonnégy fejét a pokolkürtőről. Rögvest ordítani kezdett. – *„Itt vagytok hát, gyáva férgek! Hárman jöttetek, de nekem közületek csak egyel van dolgom!”* – A csillogó szeműhöz fordult: *„Mi ez a sereglet körülöttem, emberizink?! A lányodat velük együtt se mented meg tőlem! Itt fogtok ma fűbe harapni mind! De tudod, a becsület úgy kívánja: egyenként! Csak előbb megreggelizek és utána kiiszom az utolsó tó vizét, amit ott lenn a völgyben ma reggelre hagytam!”* A csillogó szemű nyugodtan mondta: *„Mi sem ettünk, mi sem ittunk! Aki ma meghal, annak már semmire sincsen szüksége. De tedd, amit tehetsz!”*

A sárkány a karámhoz rohant, hogy felfalja az őzfalkát. *„Gazfickók! Kiengedtétek őket a karámból! De a tóvíz is megteszi... Hal is van benne!”* Ám hamarost onnan is köpködve, káromkodva loholt vissza: *„Förtelmes dögök! Vízisíklókkal van tele a tó! Hozzá se lehet férni a vízhez! Hiába perzseltem meg őket, csak a bűzük lett gyomorforratóbb! Na, akkor gyerünk!”* Rohant a paripához, nyergébe vetette magát, de az csak szelíden hátrabámult, hogy mit is akarhat tőle a gazda?... A sárkány dühöngve vágta vékonyába a sarkantyút, de a ló csak fájdalomosan fölnyerített, ám meg se mozdult. *„Indulj, nyomorult, hadd tiporjam széjjel ezt a földi férget!”* A fényes szemű kivont szablyával eléje állt: *„Ne fáradj vele, sárkány, ma gyalog harcolsz. A becsület úgy kívánja!”*

A sárkány a földre ugrott, pallosát két kézre kapta, és akkorát sújtott feléje, ha az talál, hét lelke lett volna, az is egyszerre kiszállt volna a Fényesszeműből. De csak egy lelke volt, ám az a helyén. Elhajolt a süvöltő pallos elől, és már villant a szablya, s egy sárkányfej a fűbe hullt. A sárkány egy pillanatra megállt, bambán bámult elgurult fejére, majd iszonyút üvöltve ismét az ellenségére rontott. Ezúttal az el se hajolt, csak felfogta a csapást, hogy a két fegyver villámokat szórt, és máris gurult a második fej az előbbi mellé. A sárkány már csak szúrt, vágott, mindent, amit ért, kaszabolta a bokrokat, döntötte csapásaival a fákat, amelyek elől az ellenfél elhajolt. De a csatatéren a kétlábú embernek egyre nehezebb lett a mozgás, míg a sárkány sok lába a hatalmas test súlyával könnyedén gázolta le az ágakat, fatörzseket. *„Csald ki a tisztásra, gazda!”* – szűkölt remegve a két eb. Szerencsére a csillagszeműnek ismét sikerült egy közeli vágás, és a sárkánynak két feje hullt le a nyakáról!

Erre már gondolkodóba esett a fenevad. Vaktában ütni-vágni sokáig nem lehet, mert maga is kifárad. Ezért szúrásra szegezve a pallost követni kezdte a tisztás közepe felé az embert. Oda, ahol a pokolbejárat nyílt a hegy gyomrába. De most váratlanul amaz támadott. Megint két sárkányfej hullt le, s a pokolkürtőbe gurultak. Már húsz feje se volt a sárkánynak, akárhogy számolgatta magában. Az ereje még nem fogyott, de érezte, hogy az esze már kevesebb, ezért igyekezett összeszedni, ami megmaradt. Lekapta derekáról egyik buzogányát, és a fénylő szemű felé hajította. Olyan erővel, hogy az, bár nem talált, széles nyiladékot irtott mögötte az erdőben. Így dobálta el minden buzogányát, de nem ért célt. Az ember a szabad térben fürge volt, mint a mókus.

Ha a sárkány a lábát célozta, hogy szilánkokká zúzza, magasra ugrott. Ha a fejét célozta, leguggolt. Így ismét összecsaptak. A pokolkürtő körül folyt a harc, de már csak tizenötfejű volt a Huszonnégyfejű. Újra összeszedte a maradék eszét, és ravasz ötlete támadt: *„Pihenjünk, emberizink! Te is fáradsz, nekem sem árt a szusszanás. Lefekszünk itt, te ott a lyukon túl, én meg erről. A fegyvereinket a lyuk mellé tesszük, én erről, te amarról. Alszunk, amíg az árnyék el nem halad innét, és a nap fölébreszt minket”*. *„Jól van”* állt rá az ember, és mindjárt el is aludtak. A sárkány tudta, hogy a pokolgáz elkábítja az embert. Így a pihenés után könnyen legyőzi. Úgy is lett. Ahogy az árnyék elhaladt, a sárkány föluggott, és a kábultan tápázkodó embert leszúrta.

„Itt a gazdátok, vigyétek!” – intett megvetően az ebeknek. Ahogy föléje hajoltak, könnyeiken keresztül látták, ahogy a szemében kihuny a fény, és két halványuló csillag a napsugarak létráján elkezdi emelkedni a ragyogó, végtelen egek felé. Fölnyalábolták az élettelen testet. A keze még mindig a szablyát markolta, és véres barázdát szántott a földbe. Az apai vérből szeretetvirágok szökkentek szárba, könnyűek, lengék, kedvesek. Épp leánygyermek kezecskéjébe valók. Talán azéba, aki felé a kialvó elme utolsó gondolatai szálltak. A romtemplom zöldmohás köveire fektették. Fickó gyöngéden lefejtette ujjait a szablya markolatáról. Kezébe véve a fegyvert a szeme már a sárkányt kereste. Érezte, olyan erő tölti el, amilyen még nem feszítette az izmait. A gazda igazat mondott: ha elesnék a harcban, az ereje arra száll, aki a legjobban szerette a családból.

Megölelte Rémuszt, a szablyát a romtemplom köveihez fente, hogy az hétszerte élesebb lett, mint azelőtt volt: *„No gyere sárkány, vívjál meg velem is!”* A fenevad hamar belátta, hogy nem könnyű ellenfél ez a csodaeb sem! Úgy forgatta a szablyát, hogy a gazdája se különben! Bizony a sárkánynak nem soká már kevesebb feje volt tíznél! De ahogy peregtek a sárkányfejek a pokolkürtőbe, akár a diók a fáról, bizony fáradt a hűséges kutyatest is. Nem szokta ő a bajvívást, mint a barátja, Rémusz. Jól látta ezt a sárkány a tizenhat szemével, és egy cseles oldalvágással leterített Fickót. Napszállatra a hős jószág is odakerült a gazdája mellé.

Rémusz érezte, hogy a két elesett barát minden ereje az ő tagjaiba száll. Szótlatlanul kapta a szablyát, megfente ő is a romtemplom kövein, és aprítani kezdte a sárkányt. Egyik fej hullott a másik után, és gurult alá a kürtőn. A sárkányból csak úgy dőlt a szurokfeke, gonosz vér, és csobogott le a pokolba, a fejek után. Végül már csak az utolsó maradt a sárkány utolsó nyakán, de nem kért kegyelmet. Látta a bosszúló baráton, hogy nincs irgalom! Az ereje még így se hagyta el. Csapást csapásra mért Rémusz izmos testére, hol erről, hol arról! Bajvívó cseleket bajvívó cselekre hányt! Egyetlen fehér folt se volt már a hófehér eben. Piros vére patakzott belőle, és iszamossá tette körülötte a földet. A sárkány egyre csak azt várta, hogy megcsússzon a saját véreben, és akkor jaj neki! De a hős mit se törődött vérrel, sebbel, fájdalommal. A szablya éle elől a sárkány utolsó feje se menekült.

Ekkor a széttiport erdő fáiról húsevő madarak rajai szálltak a sárkánytetemre, s mire a nap nyugovóra tért, már csak a csontjai maradtak. Éjjelre a környék kutyái szabadságolták magukat hazulról, és a bűzös csontokat lecsúszdázatták a pokolkürtőn. Akkorra a nyulak vasfüveivel a siklók begyógyították az elesett hősök és Rémusz sebeit, az utolsó életvízcsöppel fölélesztették Csillagszemet és Fickót. A tücskök víg muzsikálásba kezdtek a tisztáson, mintha ott nem is csatatér lett volna nappal. A jóbarátok eloldották a sárkány paripáját a keresztről. Az mindjárt világgá vágtatott, hogy jobb gazdát keressen a réginél. Később mesélték, hogy egy szegény parasztemberhez állt be, akinek annyi gyereke volt, mint a rosta lika, tán eggyel még több is. Segítette őket derekasan zöld ágra vergődni, mert volt miért: szorgalmasak voltak, és igen megszerették a csúnyácska, de jólelkű paripát.

8_Nagy-Rémusz meg Kesely Táltos

Éjjelre csípős szél kerekedett az üveghegyek felől. A három hős tisztában volt azzal, hogy nem mehetnek el innen, mert odalent a pokolban már mindent tudnak, és készülődik a Tizenkétfejű sárkány. Dideregték, majd megvette őket az Isten hidege, de mit volt mit tenni, őrségben kellett maradniuk. Amikor a legjobban vacogtak, őzikék kezdtek kiszállingózni az erdőből, és köréjük heveredtek. De olyan szorosan ám, hogy azt hitték, valami szőrrel bélelt, sok orrlyukból meleget szuszogó kemencébe kerültek. El is nyomta őket az álom, de a hálás állatok virrasztottak helyettük.

Már hajnalodott, amikor különös fényességre ébredtek. Mintha valami hatalmas, fehér telihold válna le a mélykék égboltról. Egy csodaszép, hókahomlokú, keselylábú táltoskanca kanyarodott alá gyönyörű vágóban a Tejútról. Gyémántfekete patái szikrázva rúgták a csillagport. Hosszú sörénye messzire lobogott, s mintha fényből volna az is, beleolvadt a csillagmiriádba. Fejző nem volt a fején, zablá se szájában, gyeplő sem a lovas kezében, aki nyereg és kengyel nélkül ült csak a hátán. Ragyogó szőrű, fehér kuvasz volt az, aki csak simogatással mutatta kedves lovának az utat.

Ám tudta az magától is. Úgy ereszkedett zajtalan a szunnyadó őzikék közé, hogy szét se rebbentek. Csak álmélkodva nézték a jelenést. Tágra nyílt szemekben tükröződött a csoda. Mert az volt! A kanca megállt, finom nyakát hátrahajtva felnézett lovasára: *„Megérkeztünk, Rémusz, leszállhatsz!”* *„Köszönöm, Kesely”* – ugrott le a három megilletődött földi lény közé az égi kuvasz. *„Gyere, ölelj meg, drága kis utódom, Harmadik Rémusz! Megérdemled a nevem. Láttam odafentről a tegnapi harcot! Igazi hős voltál. De ma ti pihentek, és mi harcolunk a Tizenkétfejűvel, mert már úton van ide.”*

Kis-Rémusz lábai földre gyökereztek a csodálattól. Eddig csak darázkő sírjelét látta a Tájbirtokon. Így hát Nagy-Rémusz lépett hozzája, és kebelére vonta a hős utódot. Kis-Rémuszt szinte áramütés érte, amint hozzája ért Nagy-Rémusz híres-nevezetes csodakardja, a nádlevél-szablya, melyet még ifjúkorában kapott a nádi tündértől. Olyan erő járta át egyszeriben, hogy érezte, nincs az a sárkány, amellyel meg ne küzdene!

Nagy-Rémusz sorra ölelte mindőjüket. Kis-Rémusz után a megilletődött Fickót, aki nem győzött napirendre térni afölött, hogy nem a gazdát ölelte meg előbb. *„Te legyél holnap az első!”* – oldotta föl számára Nagy-Rémusz a rejtélyt. *„Erőt kapsz tőlem, és ma még a nádlevél-szablyám! Úgy őrizd a becsületét, és örökítsd az utódaidra, hogy ezzel én ma utoljára járok a Földön!”* Fickó az elfogódottságtól szóhoz se jutott, csak még soká, szorosan ölelte az égi jóbarátot. Kesely Táltos állott mellettük szelíden. Szép fejét jóságosan az örvendezőik egyikéről a másikára fordította.

Csak mostan szólott Rémusz a csillagszemű emberhez: *„No, Ember, látom, visszakaptad a csillagaid! Ha ezek nem lettek volna, s nem lettek volna olyan tiszták és fényesek, föl se tűnt volna a segélykérés a rengeteg égi csillag között. Így megkaptuk hősi áldozatodról és erről a küzdelemről a hírt odafönt. Most itt vagyunk. De vigyázz a szemed fényére, és ügyelj arra, hogy mindenre és mindenkire világítson, akiknek a sorsát rád bízta a Teremtő! Az utolsó harc már a tiétek!”* Most végre ők ketten is összeölelkeztek. Ez az összeölelkezés könnyet csalt a körülállók szemébe. Olyan volt, mintha a Teremtés mindeddig reménytelenül széttartó útjai egyetlen, gyönyörű fényudvarban nyíltak volna egybe a szentmihályi templomlatón.

Ekkor a hegy megrendült a talpuk alatt. A pokolkürtökből hatalmas láng lövellt süvöltve az égnek, hogy a fölkelő nap a fényét veszítette mögötte. Utána fekete füst gomolygott elő, és elfödte az domboldali

erdőt, a völgyi falucska házait, a távoli szépséges tájat, amely alighogy elkezdett kibontakozni a homályból. Egyszerre velőtrázó üvöltéssel feldobbant a Tizenkétfejű a fennsík közepén. Vörös paripája nyerítve ágaskodott. A sárkány maga fekete vasnyeregben ült rajta, öles kopjával, földig függő, széles karddal, övében 14 buzogánnyal, talpig vérvörös páncélban.

„Hol vagy, Emberizink?! Megölted a bátyám, most ütött a végórád!” „Vagy a tiéd, pokolféreg!” – ugrott Kesely hátára Nagy-Rémusz. „Mi csak a szolgálai vagyunk az Embernek, nem hagyjuk a gazdát, hogy ilyen gonosz fajzattal, amilyen te vagy, bemocskolja a kezét! Most meglakolsz azért is, mert a fejeidbe vetted, hogy emberleányt rabolsz magadnak! Összesen is túl kevés eszed van arra, hogy belásd: az emberi nőhöz te nem nyúlhatsz, mert az szent dolgokra születik! Életet teremni és nevelni erre a gyönyörűséges Földre, nem a Gonoszt szolgálni, etetni-itatni, kényeztetni mindhalálig!”

„Elég legyen, akárki is vagy, Fehér kutya! Sok beszédnek sok az alja! Véd magad! A többiek majd sorban utánad!” – s már engedte is le rohamra a kopját. A lova száját megeresztve, dübörögve száguldott nekik. Kesely Táltos meg se mozdult, Rémusz föl sem emelte a nádlevélszablyát. A kopja közepén hatolt át Nagy-Rémusz testén. Ők hárman odalent elszörnyedtek. De Nagy-Rémusz feléjük mosolygott: Ez a pokolpondró nem tudja, kivel harcol!

A sárkány is meghőkölt: hisz ennek a kuvasznak már vége, s mégse fordul le a lováról?! Új rohamra fordította a magáét, de most már amazok is szembe vágattak vele. Nagy ötlete támadt: Ahogy Kesely a közelébe ért, a mellső lába közé vetette a kopját. De a táltos nem botlott el rajta. Fehér bokáin úgy tűnt át a súlyos fegyver, mintha fényből volnának, nem is húsból és csontból. Most buzogányra kapott a szörnyeteg. Hatalmasat sújtott Nagy-Rémusz felé, de most a nádlevélszablya védte a csapást. Mintha sziklára sújtott volna, úgy repült ki a buzogány a sárkány vasmarkából.

A fegyver csörömpölve zuhant alá a pokolkürtőben, de a szablya egyet villámlott, és mindjárt két sárkányfej is követte. Minden újabb összecsapással egyre gyorsabban szaporodtak a fejetlenül kígyózó, pikkelyes sárkánynyakak. Dőlt belőlük a fekete vér, de Nagy-Rémuszon vagy Kesely-Táltoson egy karcolás nem sok, annyi se volt. Amikorra a nap a lapályi fák csúcsáig ért, és kezdtek feloszlani a völgyi ködök, Kesely Táltos utolsó rohamra indult. Nagy-Rémusz utolsó sújtása a maradék fejet is lemetszette, és a sárkánytetem lovastul zuhant vissza a pokolkürtőbe.

Kesely Táltos a roham lendületével emelkedett a magasba. Egyet körözött búcsúzóul az Ember és állatai fölött, mert ekkor már az őzek is ki mertek kandikálni az erdőből. Odagyűltek a nyulak és a siklók is. Nagy-Rémusz szeretettel visszaintett a Földön maradóknak, akik azt látták, hogy kiejti mancsából a nádlevélszablyát, és az pengve beleáll a romtemplom sarokkövébe. Fickó a szablyához lépett, és egyetlen rántással kihúzta. Nagy-Rémusz elismerően bólintott neki, és az égi lovas eltűnt a szemük elől a delelő felé induló Nap sugaraitól kifényesedő égben.

9_A Hétfejű sárkány

Az utolsó napot feszült várakozásban töltötték. A romtemplom meg-megremegett. Mintha a réges-rég kialudt tűzhányó gyomra háborogna az elnyelt, tömérdek sárkányvértől. Csak ők hárman odafönt tudták, hogy nem a tűzhányó gyomra háborog, hanem a poklok mélye, ahol az ördöghad most vonszolja a pokol tüzére a tizenkétnyakú sárkány és lova tetemét. A sárkányzugban pedig a főördög felesége, a rétalji boszorkány most bocsátja a felvilágra legkönyörtelenebb fiát, a Hétfejűt.

A sárkány gyakorlatozik. Célbadobást gyakorol hétmázsás buzogányaival. Azokkal veri le egymás után a poklok menyezeteről a sárkánybátyjak véréből keletkezett fekete cseppköveket. Minden találatába belerengett nemcsak a pokol, hanem a Templomhegy, s az egész környék is! Földrengés van, riadoztak a házakban az emberek, és hanyatt-homlok rohantak ki a szabadba. Mindenki a Templomhegy felé nézegetett, mert különös mód nem arról, hanem arrafelé szálltak a fölrebbent madarak. Arrafelé tartottak a négylábú vadak, sőt még a rakoncátlanabb háziállatok is.

Az egész hegy már csak egyetlen hatalmas várakozás volt. Az erdőperem fáin dél fele már annyi madár kuporgott, hogy volt, amelyik ág el se bírta a terhet, és reccs: leröccsent alattuk. A négylábúak az erdőszélen szorongtak, megférve egymással vegyest: rókák a kutyákkal, nyulakkal; egerek, pockok a macskákkal, ahogy odafönn a fákon is a héják, vércsék, ölyvek a pintyekkel, cinkékkel. Az avarban pedig a siklók a békákkal, a földben a giliszták, pajorok a vakondnéppel. Mindegy volt most, hogy ki a szomszéd, csak látni lehessen tőle. Mert látni annyi, mint segíteni. Aki nem néz, pedig láthatna, de nem akar látni, vagy félrenéz, az elnéz. Elnézi a bűn diadalmát.

Alig maradt már hely az őzikéknek, akik egyre szorosabb gyűrűbe vonták a harcosokat, mire a nap leáldozott a völgyben. Mintha pihenőre siettették volna őket, tudva, hogy holnap, vagy még az éjjel valami örökre eldől. Szép fejcskéiket egyre csak azon törték, vajon mi az, aminek el kell dőlnie. De bár nem bírták kitalálni, mégis megnyugodva heveredtek le Fickó, Rémusz és a csillagszemű Ember köré, mert látták a többi várakozón is, hogy ők se bírták kitalálni, de vártak és vártak, rendületlenül.

A hegy újra meg újra megremegett, időnként őrzőngő sikongás foszlányai törtek föl a kürtön. A boszorkány hergelte utolsó fiát a végső harcra. Ilyenkor füstpázmákat böföntett a pokolkürtő. A Hétfejű a lángszórait próbáztatta. Aludni senki se tudott. Nem is annyira az ismétlődő rengések, a boszorkány sikongatása miatt. Azért, mert mindenki látta, hogy nem az égen, hanem a csillagszemű Ember arcában gyulladtak ki legelőbb a csillagok.

Két csillagszeme olyan ragyogással lobogott az égre, mintha oda távozott, hűséges segítő társait kutatnák földi fényszörói. Hanyatt feküdt a fűben, mint akkor, a nádas menti réten, amikor először az asszonyával találkozott. Rája gondolt, és most végtelenül sajnálta, hogy olyan szomorúsággal jött el, s indulatos szavai miatt nem mondta neki, hogy csak őt szereti. Hogy mindig csak őt szerette, amikor még nem is tudta, hogy létezik a világon. Hisz tudta, hogy léteznie kell, mert egy láthatatlan, de ellenállhatatlanul a hozzája tartó útra, a kanyargó folyókra mutató mennyei ujj errefelé vezette.

Igen, az Isten volt az a nagy Útmutató. Aki volt mindig, aki van, és aki lesz mindörökké. Aki azért láthatatlan, mert mindenütt, mindenben, és minden teremtményében ott van, csak mi látva se látjuk. Ő adta kettejüknek azt a kicsi leányt, hogy soha többé el ne választhassa senki sem őket. Akár él, akár hal bármelyikük, ők most már örökre egyek őbenne. Ha a Hétfejűvel vívott végső küzdelemben el is esnék, az ő élete is örök ebben a gyerekekben. Milyen egyszerű is az örök élet! Mégis mennyit

okoskodunk ezen a „rejtélyen” a templomainkban. Ahelyett, hogy *egyszerűen* hinnénk a hitünket: a hidat, amely a Teremtés mindennapi bizonyosságaival vezet minket az Örökkévalóhoz.

Mintha az ódon romkövek érezték volna, mire gondol, mocoogni kezdtek a közelükben. Olyan hangokat adtak, mint valami titokzatos óslény, amelyik álmában a fogait csikorgatja. Az őzikék riadtan ugrottak talpra. Kimeredt szemmel, iszonyodva hátráltak az erdőperemen szorongók közé. A két eb hátán égnek meredt a szőr, és vakkantva szöktek a csillagszemű ember lábaihoz. Az most ujjait összefonva imádkozott az életadó Úrhoz az övéiért.

A hegytető ekkor óriás lángokkal felrobbant. A pokolkürtötől szétfutó hasadékok nyíltak. Mindükből bűzös fekete füst gomolyodott elő. A templomrom sziklái egymásra tolultak, és közöttük középen fölmeredt a kereszt. *„Velem mersz szembeszegülni, te féreg?! Te gyalog senki! A lányod úgyis a nőm lesz, gonosz anyám pallérozza majd igazi sárkányfeleséggé! A méhe nem terem majd embermagot, mert a lelke a miénk lesz!”*

„Gyalog senkit mondtál, te sárkány?!” – hangzott most hátul egy éles nyerítés. A fák közül kilépett egy vaskos, nehéz ló. Sötét szőre ragyogott a fölkelő hold fényében. *„Gyere, Fickó, tudom, te vagy az első! Föl a hátamra, roham!”* Fickó föl-kászálódóban morogta: *„Meggzöktél a dédektől, Csillag! Lesz haddelhadd ezért!”* *„Nyugi Fickó, bízd rám! Szántásra otthon leszek! De amit te nem tudsz: tegnap látogatóm volt. Kesely Táltos! Én is kaptam valamit, nemcsak te Nagy-Rémusztól! Mondtam már: roham!”* És sebes vágatába váltott.

Az első összecsapást nem is látták a lángoktól, a füsttől. Amikor kikavarogtak belőle, és Csillag újra nekifordult, a sárkánynak már csak hat feje volt. Őrjöngve toporzékolt a lován, hétmázsás buzogányai körbezúgták Csillagot és lovasát. Maradék hat feje minden lángját rájuk okádta, hogy egy szőrszál nem sok, annyi se maradt perzseletlen rajtuk, de meg nem égtek. Az újabb összecsapásból ezúttal Fickó húzta a rövidebbet. A sárkány kardja lenyisszantotta a farka végét. Sebaj! Egy hős vizslának annyi is elég. Rémusz rántotta le a lóról, és maga szállt a helyébe. A harc egy pillanatra se szűnt. Most már a sárkány rohamozott, ám minden rohamából egy fejjel kevesebbel keveredett ki. Az utolsó hétmázsás buzogánnyal akarta lovastul halálra sújtani. A megrettent nézők iszonyodva kaptak lábat, szárnyat, falevelet a saját fejük fölé, s szemüket behunyták. Nagy-Rémusz könnyű nádlevélszabalyja úgy pörgött Kis-Rémusz feje fölött, mint egy páncélpajzs. A sárkánybuzogány döndülve repült a romkövek közé, s megállt a kereszt tövében.

A Hétfejűt már csak Négyfejűnek hívták. *„Hagyjál nekem is belőle, Rémusz!”* – kiáltott neki a Csillagszemű, és maga pattant a helyébe, Csillag hátára. *„Ezt az asszonyomért”* – mérte az első szablyacsapást a Sárkányra. A sárkány vadul védekezett, ám mégis újabb feje bánta. *„Ezt a lányunkért, gonosz bestia! Nesze neked sárkányfeleség! Angyalt, igazi emberanyát nevelünk belőle, de te azt már nem látod!”* – sújtott le megint. Hiába toporzékolta körül boszorkányparipáján a sárkány, újabb fején hunyta le két szemét örökre.

Ahogy fogytak a fejek, úgy lett mind ádzább a küzdelem. Szikladarabok röpködtek körülöttük a harc forгатagában. *„Ezt a második lányunkért, akit hamarost szül az asszony!”* – hallatszott a porfelhőből a Csillagszemű hangja. Pengtek a fegyverek, mint valami őrült harangozás. *„Ezt az unokalányaimért, hogy a Gonosznak többé eszébe ne jusson nőembert rabolni!”* Ekkor csönd lett. Akkora csönd, hogy hallani lehetett a föl-kavart porszemek leszálltát. Kimúlt az utolsó sárkány. Vele múlt ki a boszorkánylő is. Aztán mintha valami hatalmas mellkas lélegzett volna föl. A táj, *a Teremtés lélekzett.*

10_Hazatérés

Reggel a nap megint egy tyúklépéssel odébb kelt. Mire hazaindultak, Csillag már a déddel békésen szántogatott a határban. Erős teste szekérropogtató terhekhez szokott. A szántást szerette, mert a földnek ilyenkor ígéretillata van. Akár az asszonyi testnek. Zabot, rozsot, életet ígér. Meg ilyenkor, a munka mindent kiszabó, egyenletes lépéseiben lehet a legjobban gondolkozni. Nem szólt semmit a gazdának. Most bizonyosan ő is gondolkodik. Amit lehet, azt estefelé, a leszerszámozás után, a jászol előtt majd megbeszélük. Ahogy szokták.

Még habozott, mondjon-e valamit neki az éjszakáról. A reggeli csutakoláskor ugyan vehetett észre valamit a szőrén, de ő se szólt. Mindig tisztelettel voltak egymás iránt. Csillag most nem tudta, hinné-e, nem-e. Tartott tőle, hogy a gazda úgy vélné: vénségére „fantáziálásra” kapott. Ilyenek az emberek. Ha valamit nem a saját szemükkel láttak, el se hiszik. Pedig amit látnak, az csak a való. Az igazság nem látszik, mégis igazabb a valónál... Eh, mindegy, rázta meg hatalmas üstökét Csillag, és nagyot prüszkölt ezekre az embernek való gondolatokra. Nekiveselkedett az ekének, és bölcsen szaporította a borozdákat a maga, s jó gazdája örömére.

A Templomhegyen már rend volt. A hangyák megtisztogatták a földet a sárkányvérvnyomoktól. A két- és négylábú húsevők undorral tépdesték le a pokolbűzös cafatokat a sárkánycsontokról. Ezeket a környék kutyái nem kérték. Kőkemények voltak, nagyok és büdösek. A kitágult kürtőbe dobálták: az ördögök hasznát vehetik még. Ha mást nem: emlékeztetőnek. Csak a boszorkányló teteme tűnt el. Az őzek kezdtek is visszaszállingózni az erdőbe. Nem vártak hálát senkitől, hisz annyi jóság volt a szemükben, hogy nem is gondoltak köszönetre. Ha gondoltak, akkor is későn. S akkor is úgy, hogy tán nekik kellett volna megköszönniük, hogy az Ember és háziállatai elfogadták picinyke szolgálatukat.

Mire a Csillagszemű és ebei felocsúdtak, már mindenki hazaszéledt. „*Hát akkor...*” – néztek egymásra tanácstalanul. „*Hát akkor eregeljük mük es!*” – mosolyodott el a csillagszemű ember, és állatai fejére eresztette meleg tenyerét. A két jóság szeme hálásan csillant reá. Kitalálta a gazda, hogy a világon ennél jobban semmit se szeretünk! Nincs az a kolbász vagy cupák, ami el ne fogyna röpke pillanat alatt! De a simogatás, az megmarad! Megmarad örökre. Nem emléznek ülepszik le a fejben, mint az olykor föl-kavarodó iszap a vizek alján. A simogatás elhatol a szívig, és jóság lesz belőle. Az pedig melenget hideg teleken is, amikor akár dideregve kell helyt állni őrségben az Ember körül.

Éppen az erdőbe léptek, mikor a másik felől emberszavak hangzottak. Egy pillanatra megálltak a fák félhomályában. „*Ez geológiai szenzáció! Kitör egy évmilliók előtt kialudt vulkán!*” – hallottak valami tudományos locsogást. Csillagszem-korú, városi öltözetű férfiak kaptattak föl a platóra. De nem csillagszemük volt, hanem valami tudálékos, vizsgálódó. Szemügyre vettek minden apróságot. Kódarabokat vizsgálgattak a tenyerükön, s tűnődve ledobták: „*Érdekes!*” Belepillantottak a besuvadt kráterbe, s újra megjegyezték: „*Érdekes...*” Majd továbbmentek. Egyikük megtorpant: „*Hol a láva?!*”

„*Lehet, hogy nem is geológusok kellenének ide, hanem inkább tűzszerészek...*”, kezdtek tanakodni. „*Lehet, hogy csak valami örült robbantotta be a kürtőt*”. „*Ha így volt, akkor óvatosan, mert valami robbanószerkezet még maradhatott is utána*”, riadozott valamelyikük. „*De nézzétek: a romtemplom köveivel is történt valami! És a kereszt! Nem így állt, tudom! S mi az az olvadt fémtömb a tövével?!*” „*Na látod, ez a baj, ha valakinek sok a szakmája! Egyik szak-mája elnyomja a másik szak-máját!...*” „*Ne rossz-májúskodjatok, bosszankodott tréfásan amaz: az építész is mocorog bennem...*”

„Állapodjunk meg valami tényszerűben: ha már nincs láva, akkor nem is tört ki a vulkán! De megrongáltak egy műemléket. Tehát nem geológus, nem tűzszerező, hanem rendőrség kell ide! Ennyi...”, fordultak vissza a kocsijukhoz. Csak az építész álldogált még egy kicsit. Ahogy ott állt a kövek előtt, látták az erdőből, hogy neki van a legcsillagabb szeme a jövevények között. „Ezt egyszer még felépítem! Hadd lakjon benne az, akinek valaha emelték... Fognak még ennek az oltára előtt párok hűséget esküdni, s a kupola alatt kisdedeket keresztelni, nem csak az elmúló vének után szentelt vizet hinteni – gondolta, és indult amazok után.

„Jól gondolod, barátom!” – dicsérte meg magában a másik embert a csillagszemű. „A vége pedig egészen fogadalomnak hangzott! Csak tartsd is!” Indultak lefelé, át az erdőn, Rétaalja iránt. A madarak már a helyükön voltak. A tojók a fészken, a hímek torkuk szakadtából daloltak. „Milyen különös, gondolta a két eb. Csillagnak igaza van odalent a völgyben: az emberek esze egész másképp jár, mint a mienk. Ha ugatunk, azt hiszik, föltétlen mérgesek vagyunk. Pedig csak az örök cserélik ki a híreiket. Amikor meg költéskor a madárhímek dalolnak, azt hiszik: nekik szól a madarének, s nem is munka! Pedig csak figyelmeztetés a csend- és rendzavaróknak! „Csitt, csitt! Csak óvatosan! Itt mi lakunk! A fészekben élet készülődik! Vigyázz rá te is!”

Így baktattak hazafelé. A két jószág néha fölpillantott a gazdára. „Szótlan már, gondolkozik ő is. Otthon van az asszonyánál meg a kicsi lánynál.” Aztán Fickó gondolatai Kis-Rémuszra terelődtek. Rémusz azonnal megérezte: „Hazavágyunk már mindannyian! Ugye, te is, barátom?...” „Hogyne vágnék, hiszen a boszorka szarkafészke még mindig ott van a sarki akácon!”, gondolta vissza Fickó a választ. „Üres az már. A boszorkány meglakolt. Még annyi se jutott neki, hogy az Öregördöggel töltsse utolsó napjait”, nyugtatta meg Rémusz. „A seprűjét Csillagszem asszonya, mihelyt tehette, tűzre vetette. A szarkafészket pedig lassan elhordja a szél...”

„Igazad lehet”, bólintott Fickó hálásan a jóbarát felé. „De nemsoká születik a második leányka, annak is óvnom kell az álmát, ha kint szuszog majd a nagyfa alatt az udvaron. Meg a nagyra is nagyon kell vigyázni! Annál jobban, mennél nagyobbra serdül! A kicsit aztán állni meg járni kell tanítsam! Hajaj, mennyi a munkája egy valamire való ebnek!” „Tudom barátom, hogyne tudnám”, húzta mosolyra a száját Rémusz. „Nekem is van egy tucat birkám otthon a tanyán! Jó lelkek, kedves társaság, csak kicsit bugyuták. Megriadnak minden madártól, amelyik inni száll a tóra, vagy hogy tisztálkodjon. Esetleg inni vigyen a fészkeire a kicsinyeinek. Pedig nem tilos. A gazda nevében megengedem nekik...”

„Te is jó lélek vagy Rémusz”, nézett át rája Fickó. „Jó lélek, mint az Ember. Most azt gondolja, hogy a madarak neki dalolnak, és elköszönnek tőle. Megköszönik, amit értük tett.” „Hadd higgye csak. Van igaza benne, bár az ember ilyen! Szüksége van a hálára!”, gondolta tovább Fickó. „Mért, neked nincsen?”, gondolta vissza Rémusz. „A mi hűségünkért, odaadásunkért az ő hálája az eledel, az otthon. A megnyugvás, hogy nem kell a végtelen világ vándora légy...”

„Tudjuk mindketten”, nyugtatták meg gondolatban egymást. „De ez a hála-dolog olyan bonyolult. Mert különös lény az ember. Tudja, hogy ő is küldetésben jár ezen a földön, ám néha feledni látszik. Ilyenkor nagyon rossz tud lenni. De mégis szeretjük, mert máskor meg olyan jó, hogy pótolhatatlan. Talán mégis van valahol valami Isten-féle, akiről ilyenkor beszél. Meglehet, hogy Ő találta föl, nekünk”. A csillagszemű ember keze a fejükre ereszkedett, és gondolatban felelt nekik: „Titeket is. Nekünk...”

Kiskunmajsán, 2024. adventjében

Másolható rajz- és írásoldal **visszaküldésre** fiúknak, lányoknak, apáknak, anyáknak. Névvel, elérhetőségekkel: